

TER ONDERTEKENING
Aan: MOCW, MPVO

Brief leest niet als technische info,
meer ook direct als beleidsreactie.
Als we hier beleid nemen, zou ik graag
voorstellen voor dat beleid hebben Anders

nota

Kamerbrief Financiële Positie van het Onderwijs 2021

dit stuk is meer technisch houden en
Beleidsreactie voor later Top Zeggen

Aanleiding

Met bijgevoegde Kamerbrief informeert u de Tweede Kamer over de financiële positie van het onderwijs per eind 2021 (hierna: Kamerbrief FPO 2021). Aanleiding voor het sturen van deze brief is dat de inspectie heeft besloten vanaf vorig jaar geen Financiële Staat van het Onderwijs meer op te stellen. Wel neemt de inspectie vanaf 2021 jaarlijks een financiële analyse op in het rapport 'De Staat van het Onderwijs'. Deze verschijnt echter pas volgend voorjaar. Om de Kamer voor de begrotingsbehandeling duiding te geven bij de jaarrekening cijfers die in juli/augustus beschikbaar komen, wordt deze brief gestuurd. Deze was voorheen vrijwel uitsluitend technisch van aard. Dit jaar is ervoor gekozen om deze iets beleidsmatiger in te steken, vooral omdat in 2021 veel extra geld naar de sector is gegaan in het kader van NP Onderwijs en dat geld logischerwijs niet allemaal in 2021 is uitgegeven. O.a. daardoor zijn er hoge positieve financiële resultaten behaald, die dus deels vertekend zijn. Tegelijkertijd wordt ook het beleid herhaald dat werk gemaakt moet worden van mogelijk bovenmatige reserves in het onderwijs.

Besluiten

- Graag uw opmerkingen en observaties bij bijgevoegde conceptbrief.
- Graag uw akkoord om na verwerking van uw input de conceptbrief te **sonderen** (ter info) bij de sectorraden.
- Na sondering leggen we de brief ter ondertekening aan u voor en kan deze aan de Tweede Kamer worden verstuurd.

Om de brief voor de begrotingsbehandeling (22 november ev.) aan de Kamer te sturen zou het goed zijn dat de brief uiterlijk 15 november wordt verstuurd.

Samenvatting van de brief

De Kamerbrief geeft een beeld over de financiële positie van het onderwijs 2021 met de daarbij behorende duiding.

Financieel resultaat onderwijs 2021 en financiële positie

Het onderwijsveld heeft over 2021 een hoog positief financieel resultaat van € 1,73 mld. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door extra Rijksbijdragen voor NPO. Deze extra baten waren door scholen niet opgenomen in hun begroting 2021. Onderwijsbesturen zijn over het algemeen financieel gezond. Er staan steeds minder onderwijsbesturen onder verscherpt toezicht bij de inspectie

Financieel-Economische
Zaken

Van

Datum
02 november 2022

Referentie
34761800

Bijlagen
Kamerbrief Financiële Positie
van het Onderwijs 2021

Intern OCW afgestemd
SG, DGPV, DGHBE, DUO, FEZ,
HOenS, IVHO, KENNIS, MBO,
PO, VO

Interdepartementaal
afgestemd
Fin

Aanpak (bovenmatige) reserves en wettelijke basis voor handhaving

In de Kamerbrief over reserves van 24 september 2021¹ is aan de Kamer gemeld dat de voorbereiding voor een wetsvoorstel voor handhaving gestart. Met de huidige brief geeft u aan te verwachten dit wetsvoorstel in het voorjaar van 2023 voor internetconsultatie wordt aangeboden.

Datum
2 november 2022

Nieuwe bekostigingssystematiek po en verwachte daling van (mogelijk) bovenmatige reserves

Bij het wetsvoorstel over de vereenvoudiging bekostiging po is gecommuniceerd dat de invoering van de nieuwe bekostigingssystematiek po (overstap van de schooljaarbekostiging naar kalenderjaarbekostiging) leidt tot het verdwijnen van de grondslag voor een vordering van de po-besturen op OCW. Het onderwerp is uitvoerig besproken in de Kamer bij de wetsbehandeling en in januari 2022 zijn Kamervragen² geweest naar aanleiding van een publicatie in de media over dit onderwerp.

Door het wegvallen van de vordering daalt aan het eind van boekjaar 2022 het eigen vermogen van de po-sector met circa € 600 mln. Het gaat hier dus niet om echt geld dat verdwijnt, maar het is een boekhoudkundige correctie. De verdwijning van die vordering zal effect hebben op de vermogenspositie po vanaf 2023 en het aantal po-besturen met een (mogelijk) bovenmatige reserve.

232 schoolbesturen zijn gezamenlijk een juridische procedure gestart tegen het wegvallen van deze vordering, gefaciliteerd door de PO-Raad en advocatenbureau Stibbe. Op 4 oktober jl. heeft een hoorzitting plaatsgevonden. Eind november komt DUO met een beslissing op dit bezwaar.

Verwacht wordt dat de schoolbesturen daarna een bestuursrechtelijke procedure starten. Vanwege de omvang en publiciteit omtrent dit traject is inmiddels ook de Landsadvocaat ingeschakeld.

Samenwerkingsverbanden

In deze Kamerbrief FPO 2021 meldt dat de samenwerkingsverbanden voor het tweede jaar op rij een negatief resultaat boekten en hun bovenmatige reserves zijn dus afgenomen. Er is wel verschil tussen de eerder gemaakte plannen en het uiteindelijke resultaat, de afbouw is minder dan verwacht. U kondigt aan dat er een aparte brief over de ontwikkelingen binnen de versnelde afbouw bovenmatige eigen vermogens samenwerkingsverbanden naar de Kamer wordt verstuurd.

¹ Kamerstuk: 35925-VIII-11

² Kamerstuk 2022Z00386.

TER ONDERTEKENING
Aan: MOCW, MPVO

Financieel-Economische
Zaken

Van

Datum

16 november 2022

Referentie

34761800

Bijlagen

Kamerbrief Financiële Positie
van het Onderwijs 2021

Intern OCW afgestemd

SG, DGPV, DGHBWE, DUO, FEZ,
HOenS, IVHO, KENNIS, MBO,
PO, VO

Interdepartementaal
afgestemd

Fin

nota

Kamerbrief Financiële Positie van het Onderwijs 2021

Aanleiding

Met bijgevoegde Kamerbrief informeert u de Tweede Kamer over de financiële positie van het onderwijs per eind 2021 (hierna: Kamerbrief FPO 2021). Aanleiding voor het sturen van deze brief is dat de inspectie heeft besloten vanaf vorig jaar geen Financiële Staat van het Onderwijs meer op te stellen. Wel neemt de inspectie vanaf 2021 jaarlijks een financiële analyse op in het rapport 'De Staat van het Onderwijs'. Deze verschijnt echter pas volgend voorjaar.

Om de Kamer voor de begrotingsbehandeling duiding te geven bij de jaarrekening cijfers die in juli/augustus beschikbaar komen, wordt deze brief gestuurd. De brief is aangepast naar aanleiding van de reactie van de MPVO op een eerdere versie. Nu bevat deze brief vrijwel uitsluitend de technische toelichting op de financiële gegevens van het onderwijs. Wel doet u in deze brief een toezegging aan de Kamer dat zij nog een brief met een update van ingezet beleid en eventueel nieuw in te zetten beleid ontvangt naar aanleiding van de financiële resultaten van het onderwijs 2021.

Besluiten

- Graag uw opmerkingen en observaties bij bijgevoegde conceptbrief.
- Graag uw akkoord om na verwerking van uw input de conceptbrief te sonderen (ter info) bij de onderwijssectorraden.
- Na afloop van het sonderingstermijn kan deze aan de Tweede Kamer worden verstuurd.

Om de brief voor de begrotingsbehandeling (22 november ev.) aan de Kamer te sturen zou het goed zijn dat de brief uiterlijk eind deze week wordt verstuurd.

Samenvatting van de brief

De Kamerbrief geeft een beeld over de financiële positie van het onderwijs 2021 met de daarbij behorende duiding.

Financieel resultaat onderwijs 2021 en financiële positie

Het onderwijsveld heeft over 2021 een hoog positief financieel resultaat van € 1,73 mld. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door extra Rijksbijdragen voor NPO. Deze extra baten waren door scholen niet opgenomen in hun begroting 2021. Onderwijsbesturen zijn over het algemeen financieel gezond. Er staan steeds minder onderwijsbesturen onder verscherpt toezicht bij de inspectie.

zie TC versie
Dank! graag beleidsreactie
dit jaar nog. Kunnen jullie
op Q3 voor extra nieuw
beleid voorbereiden?
ook op Q3 die wel kunnen

Aanpak (bovenmatige) reserves en wettelijke basis voor handhaving

In de Kamerbrief over reserves van 24 september 2021¹ is aan de Kamer gemeld dat de voorbereiding voor een wetsvoorstel voor handhaving is gestart. De Kamer wordt afzonderlijk geïnformeerd over de aanpak van bovenmatige reserves.

Nieuwe bekostigingssystematiek po en verwachte daling van (mogelijk) bovenmatige reserves

Bij het wetsvoorstel over de vereenvoudiging bekostiging po is gecommuniceerd dat de invoering van de nieuwe bekostigingssystematiek po (overstap van de schooljaarbekostiging naar kalenderjaarbekostiging) leidt tot het verdwijnen van de grondslag voor een vordering van de po-besturen op OCW. Het onderwerp is uitvoerig besproken in de Kamer bij de wetsbehandeling en in januari 2022 zijn Kamervragen² geweest naar aanleiding van een publicatie in de media over dit onderwerp.

Door het wegvallen van de vordering daalt aan het eind van boekjaar 2022 het eigen vermogen van de po-sector met circa € 600 mln. Het gaat hier dus niet om echt geld dat verdwijnt, maar het is een boekhoudkundige correctie. De verdwijning van die vordering zal effect hebben op de vermogenspositie po vanaf 2023 en het aantal po-besturen met een (mogelijk) bovenmatige reserve.

232 schoolbesturen zijn gezamenlijk een juridische procedure gestart tegen het wegvallen van deze vordering, gefaciliteerd door de PO-Raad en advocatenbureau Stibbe. Op 4 oktober jl. heeft een hoorzitting plaatsgevonden. Eind november komt DUO met een beslissing op dit bezwaar.

Verwacht wordt dat de schoolbesturen daarna een bestuursrechtelijke procedure starten. Vanwege de omvang en publiciteit omtrent dit traject is inmiddels ook de Landsadvocaat ingeschakeld.

¹ Kamerstuk: 35925-VIII-11

² Kamerstuk 2022Z00386.